03/07/2026

Άγιος οσιομάρτυς Γεράσιμος ο Μεγαλοχωρίτης

/ Βίοι Αγίων

- **Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος**

Τα Άγραφα έγινα στα χρόνια της τουρκοκρατίας κοιτίδα καλλιέργειας της ελευθερίας και της χριστιανικής πίστεως, λόγω της ιδιομορφίας του εδάφους. Στην ευρύτερη περιοχή αναδείχτηκαν πολλοί άγιοι και Νεομάρτυρες. Ένας από αυτούς υπήρξε ο άγιος οσιομάρτυρας Γεράσιμος ο Ευρυτάνας.

Γεννήθηκε στα τέλη του 18ου αιώνα στο Μεγάλο Χωριό της Ευρυτανίας από ευσεβείς γονείς και το βαπτιστικό του όνομα ήταν Γεώργιος. Λόγω της φτώχιας τον πήρε ο αδελφός του Αθανάσιος, όταν ήταν 11 ετών, στην Κωνσταντινούπολη και τον έβαλε υπάλληλο σε παντοπωλείο κάποιου συντοπίτη του. Κάποια μέρα το αφεντικό του τον έστειλε να πουλήσει γιαούρτια σε πήλινα δοχεία, τα οποία είχε βάλλει σε ένα ταψί. Όμως, από συνεργία του πονηρού, όπως περπατούσε και διαλαλούσε την πραμάτεια του, σκόνταψε σε μια πέτρα, του έπεσε το ταψί, έσπασαν όλα τα πήλινα δοχεία και χύθηκε το γιαούρτι. Ο μικρός Γεώργιος κάθισε σε μια άκρη και έκλαιε γοερά, φοβούμενος τις συνέπειες από το δύστροπο αφεντικό του. Από ένα αντικρινό παράθυρο τον είδε μια τουρκάλα, σύζυγος ονομαστού αγά, η οποία τον μάζεψε στο σπίτι της, τον παρηγόρησε και του

υποσχέθηκε πως αν ήθελε θα τον έκανε σαν ένα από τα παιδιά της.

Στο τουρκικό σπίτι ο Γεώργιος εντυπωσιάστηκε από την πολυτέλεια και τις ανέσεις και μετά από δύο μήνες δέχτηκε να του κάμουν περιτομή, που σημαίνει ότι εξισλαμίστηκε. Ζούσε πλέον ως μουσουλμάνος και απολάμβανε τις ανέσεις του πλουσιόσπιτου. Μάλιστα είχε αποκτήσει την αγάπη και την εύνοια του αγά, ο οποίος, ύστερα από δύο χρόνια τον παρέδωσε σε άλλον ανώτατο αξιωματούχο, ο οποίος, λόγω της υπηρεσίας του, ταξίδευε σε όλα τα Βαλκάνια, έχοντα μαζί του ως πιστό βοηθό του το Γεώργιο.

Μετά από μια μεγάλη περιοδεία γύρισαν στην Πόλη και κάποια στιγμή, κατά θαυμαστό τρόπο, συναισθάνθηκε το μεγάλο λάθος του να αρνηθεί την πίστη του στο Χριστό και να ασπασθεί τη θρησκεία των κατακτητών. Γι’ αυτό αποφάσισε να φύγει κρυφά για την πατρίδα του, όπου με συντριβή και μετάνοια, εξομολογήθηκε στον ιερέα του χωριού του και επανήλθε στην Εκκλησία. Σύχναζε σε ένα ερειπωμένο εξωκκλήσι, του Αγίου Γεωργίου, μισή ώρα έξω από το χωριό, όπου προσευχόταν με τις ώρες και έκλαιε ασταμάτητα. Πολλές νύχτες τις περνούσε προσευχόμενος και οδυρόμενος στο εξωκκλήσι.

Αφού πέρασαν τρία χρόνια απόλυτης συντριβής και μετάνοιας, αποφάσισε να πάει στο Άγιον Όρος, στη Σκήτη του Αγίου Παντελεήμονος και υποτάχτηκε σε κάποιο ενάρετο γέροντα, τον Κύριλλο, ο οποίος τον συμβούλευε και τον παρηγορούσε. Του έμαθε και λίγα γράμματα για να διαβάζει ψυχωφελή αναγνώσματα. Τον συνάρπαζε ιδίως το «Νέον Μαρτυρολόγιον», όπου περιέχονταν τα ηρωικά μαρτύρια των Νεομαρτύρων. Μετά από ένα χρόνο, ζήτησε από τον Κύριλλο να καρεί μοναχός. Ο γέροντας είχε τους ενδοιασμούς του διότι ήταν σύντομος ο χρόνος δοκιμασίας. Τρεις μήνες τον παρακαλούσε με δάκρυα. Τελικά του επέτρεψε και έλαβε το μοναχικό σχήμα και το όνομα Γεράσιμος.

Μετά από τρεις μήνες γνωστοποίησε στο γέροντα την απόφασή του να πάει να μαρτυρήσει, για να ξεπλύνει το μεγάλο αμάρτημά του. Ο γέροντας φοβήθηκε ότι ήταν δαιμονικός πειρασμός και τον αποθάρρυνε, παρουσιάζοντας του τις δυσκολίες του μαρτυρίου και το φόβο ενός νέου εξισλαμισμού. Το ίδιο τον αποθάρρυναν και οι άλλοι πατέρες της Σκήτης. Ο Γεράσιμος επανερχόταν κατά καιρούς, αλλά έπαιρνε αρνητική απάντηση. Αυτό κράτησε τρία χρόνια. Κάποια μέρα ο Γεράσιμος ζήτησε την ευχή τους να πάει στην πατρίδα του. Αυτοί κατάλαβαν ότι ζητούσε να πάει στην ιδιαίτερη πατρίδα του, αλλά αυτός εννοούσε την Άνω Ιερουσαλήμ. Έτσι του έδωσαν την ευχή τους.

Βάδισε ολοταχώς για την Κωνσταντινούπολη και πήγε στο σπίτι του αγά, όπου στάθηκε μπροστά του και ομολόγησε ότι ήταν παιδικό λάθος του που

εξισλαμίστηκε και πως τώρα που μεγάλωσε μεταστράφηκε ξανά στην πίστη στο Χριστό, στον αληθινό Θεό. Ότι άφησε το σκοτάδι και βρήκε το φως. Ο αγάς σαστισμένος, άρχισε να τον συμβουλεύει ότι είναι επικίνδυνο γι’ αυτή του την πράξη και πως αν γινόταν ξανά μουσουλμάνος τον περίμεναν τιμές, αξιώματα και πλούτη. Τρεις ημέρες προσπαθούσε ο αγάς να τον μεταπείσει. Όμως μάταια, ο Γεράσιμος είχε πάρει την απόφασή του, να χύσει το αίμα του για το Χριστό. Ο αγάς, αγαθών διαθέσεων άνθρωπος και επειδή τον αγαπούσε, τον συμβούλεψε να φύγει κρυφά σε ξένον τόπο και να σωθεί. Αλλά ο Γεράσιμος έμεινε αμετάπειστος. Τότε ο αγάς τον παρέδωσε σε σεΐχη να τον αναλάβει εκείνος να τον πείσει. Όμως και πάλι ο Γεράσιμος έμενε σταθερός στη γνώμη του και γι’ αυτό τον παρέδωσε στον τούρκο δικαστή, στον οποίο ομολόγησε και πάλι την πίστη του στο Χριστό.

Οι παριστάμενοι όρμισαν σαν αιμοβόρα θηρία και τον ξυλοκόπησαν άγρια. Κατόπιν τον έκλεισαν σε φυλακή και του έθεσαν στο στήθος έναν βράχο. Έμεινε εκεί δέκα ημέρες, χωρίς να πάθει τίποτα! Κατόπιν τον ανέκριναν για δεύτερη φορά, αλλά ο Γεράσιμος δήλωσε φωναχτά, με όλη τη δύναμη της φωνής του, ότι «Τον δε γλυκύτατο μου Ιησού Χριστό ουδέποτε Τον αρνούμαι , ακόμα κι αν με καταδικάσεις σε χιλιάδες θανάτους»! Ο δικαστής οργισμένος έβγαλε την απόφαση: θάνατος διά αποκεφαλισμού!

Τον παρέλαβαν οι δήμιοι και τον οδηγούσαν στο Μπαμπά Χουμπάι, κοντά στην Αγιά Σοφιά. Στο δρόμο τον παρακινούσαν να εξισλαμισθεί για να σωθεί, αλλά ο άγιος δεν τους έδινε σημασία. Ζητούσε συγχώρεση από τους περαστικούς Χριστιανούς. Τη στιγμή της εκτέλεσης του ζητήθηκε από να γονατίσει. Ο Μάρτυρας αναφώνησε: «Μνήσθητί μου, Κύριε» και ο δήμιος του έκοψε το κεφάλι, το οποίο έμεινε για μια ώρα γελαστό, ενώ το σώμα του για ένα τέταρτο γονατιστό! Ένα ουράνιο φως έλαμψε πάνω από το ιερό λείψανο! Ήταν 3 Ιουλίου 1815. Εκεινος μόλις 25 ετών. Το σώμα του το αγόρασαν οι Χριστιανοί και το έθαψαν με τιμές. Λίγο καιρό μετά το μετέφερε ο ευρυτάνας λόγιος κληρικός Κύριλλος Καστανοφύλλης στην Ιερά Μονή Προυσού. Η μνήμη του τιμάται στις 3 Ιουλίου.